

HANDLEIDING

BGT-inlooptool

voor ArcGIS-gebruikers

ArcGIS

BGT-inlooptool versie 1.2

Nov 2023

Inleiding

Waar gaat het hemelwater naartoe? Voor rioleringsmodellen is het belangrijk dat de juiste inloop van afvoerende oppervlakken gekoppeld is aan het juiste deel van het openbare (afval)watersysteem. Stichting RIONED heeft een methodiek ontwikkeld voor het koppelen en typeren van de vlakken die zijn vastgelegd in de BGT: de BGT-inlooptabel. Zie hiervoor de handleiding: <https://www.riool.net/handleiding-voor-de-bgt-inlooptabel-2021->.

Om het inventariseren van de oppervlakken die afvoeren op rioleringssystemen eenvoudiger te maken, hebben STOWA en Stichting RIONED de BGT-inlooptool ontwikkeld. De BGT-inlooptool is een plug-in voor GIS-softwarepakketten, die geautomatiseerd een eerste inschatting (80+%) geeft welke oppervlakken naar welk riool afstromen, op basis van data uit basisregistraties en rioleringsbeheerde data. De basisdata die hieruit volgt over de afstroming(sverdeling), kan gebruikt worden voor modellen, analyses, afvalwaterprognoses en kaarten.

De BGT-inlooptool is ontwikkeld in een ontwikkelteam bijgestaan door een begeleidingscommissie.

Ontwikkelteam

Arnold van 't Veld	Nelen & Schuurmans
Leendert van Wolfswinkel	Nelen & Schuurmans
Emile de Badts	Nelen & Schuurmans
Sjoerd Hoekstra	TAUW
Jafeth Heining	Jafeth Heining Stedelijk Water
Timo Nierop	NOORD Stedelijk Water

Huidige ontwikkeling en onderhoud

Ruben van der Zaag	Nelen & Schuurmans
Sjon van Dijk	Nelen & Schuurmans
Vincent van Duijnhoven	TAUW

Begeleidingscommissie

Freek Verhoef	Gemeente Den Haag
Mark Lamers	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Wim de Blécourt	Waterschap Drentse Overijsselse Delta
Albert Kemeling	Gemeente Rotterdam
Siebrand van der Hoeven	Hoogheemraadschap van Delfland
Frank van den Heuvel	Waterschapsbedrijf Limburg
Bert Palsma	STOWA
Eric Oosterom	Stichting RIONED

De commissie en het ontwikkelteam zijn bijgestaan door een gebruikersgroep, bestaande uit mensen van verschillende gemeenten, waterschappen en adviesbureaus, die de tool hebben getest.

De tool is beschikbaar voor zowel QGIS als ArcGIS. In deze handleiding vindt u de instructies voor het gebruik van de BGT-inlooptool in ArcGIS.

Voor inhoudelijke vragen en gebruiksondersteuning kunt u terecht bij BGT-inlooptool@nelen-schuurmans.nl. Voor algemene vragen over het project en de BGT-inlooptabel en -tool kunt u contact opnemen met Stichting RIONED via info@rioned.org.

Inhoud

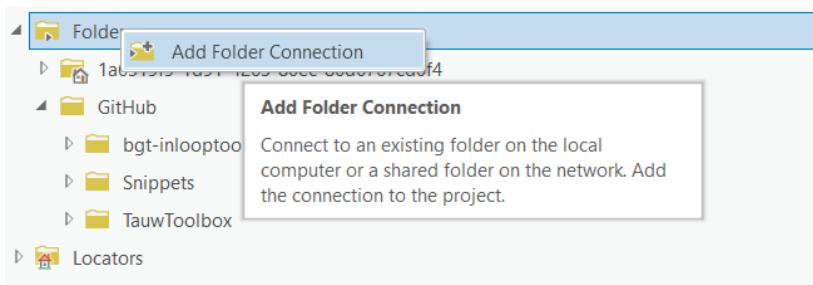
1 Installeren Toolbox in ArcGIS Pro	3
2 Benodigde data ophalen	4
2.1 BGT-data ophalen.....	4
2.2 GWSW-data ophalen.....	7
2.3 BAG-data ophalen	8
2.4 Testdata.....	8
3 BGT-inloopool draaien	9
3.1 Instellingen BGT-inloopool.....	10
3.2 Resultaat BGT-inloopool	11
Bijlage Stroomdiagram	12

1 Installeren Toolbox in ArcGIS Pro

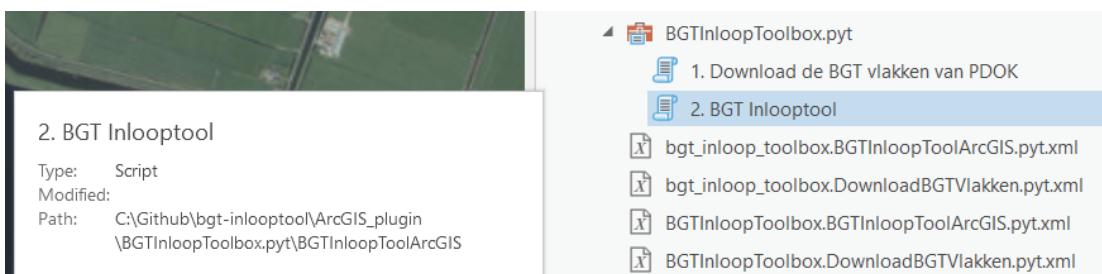
Voor het installeren van de BGT-inloop tool is minimaal de versie 2.8.3 van ArcGIS Pro vereist. Dit is de versie waarop de tool getest is. Op oudere versies kan het zijn dat de tool niet naar behoren werkt. Bij hogere versies van 2.8.3 zal zoveel mogelijk worden meebewogen om de functionaliteit volledig te bieden.

Onderstaand vindt u de te volgen stappen voor het installeren van de tool.

1. Voeg de folder met de ArcGIS Toolbox toe aan de folder connections.

2. Open de toolbox en run de tool BGT-inloop tool. Dit kan door dubbel te klikken op de tool of rechtermuisklik en daarna op open.

Belangrijk! Indien er een kruisje staat door de `BGTInloopToolbox.pyt`, druk dan op de rechtermuisknop en daarna op "Check syntax". Indien u een foutmelding krijgt, stuur deze dan door naar BGT-inloop tool@nelen-schurmans.nl.

2 Benodigde data ophalen

Voor het draaien van de BGT-inlooptool in ArcGIS Pro is brondata benodigd. Het gaat om de volgende data:

- BGT (Basisregistratie Grootschalige Topografie)
- Data van de rioolstrengen (via de GWSW-server)
- Optioneel: BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen)
- Optioneel: Kolken bestand (RWA kolken als puntbestand)

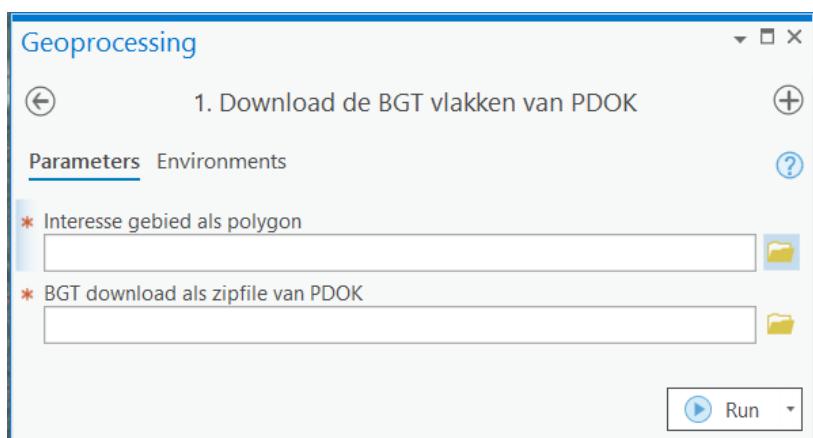
Het ophalen van de data wordt in onderstaande paragrafen stapsgewijs beschreven.

2.1 BGT-data ophalen

De BGT-data kan worden opgehaald met de ArcGIS Pro toolbox. Indien dit niet lukt, dan kan deze ook direct vanaf de PDOK-website worden gedownload.

BGT-data ophalen via de toolbox

Kies in de toolbox voor 1. Download de BGT-vlakken van PDOK.

Vul bij de eerste parameter het gebied in waarvoor u de BGT-data wilt downloaden door dit in te tekenen als polygoon. Dit kan een gpkg-layer, shapefile of featureclass zijn.

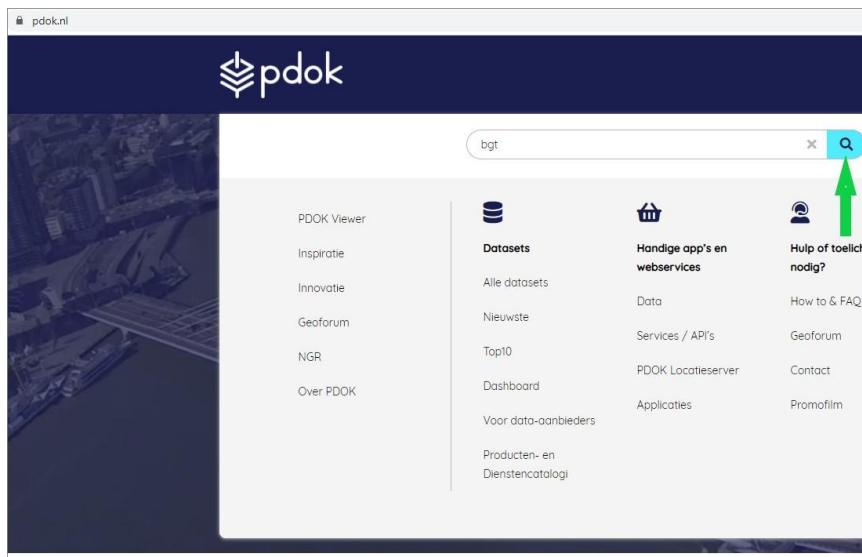
Vul bij de tweede parameter de locatie in waar u de zipfile wilt opslaan. Geef het volledige pad op van een .zip bestand.

Klik daarna op "Run".

BGT-data ophalen via PDOK

Download de BGT-data via de PDOK Download Viewer: <https://app.pdok.nl/lv/bgt/download-viewer/>.

Via PDOK (Publieke Dienstverlening Op de Kaart) is de meest actuele BGT op te halen. Ga naar “menu” en zoek naar BGT in het zoekscherms.

Selecteer BGT.

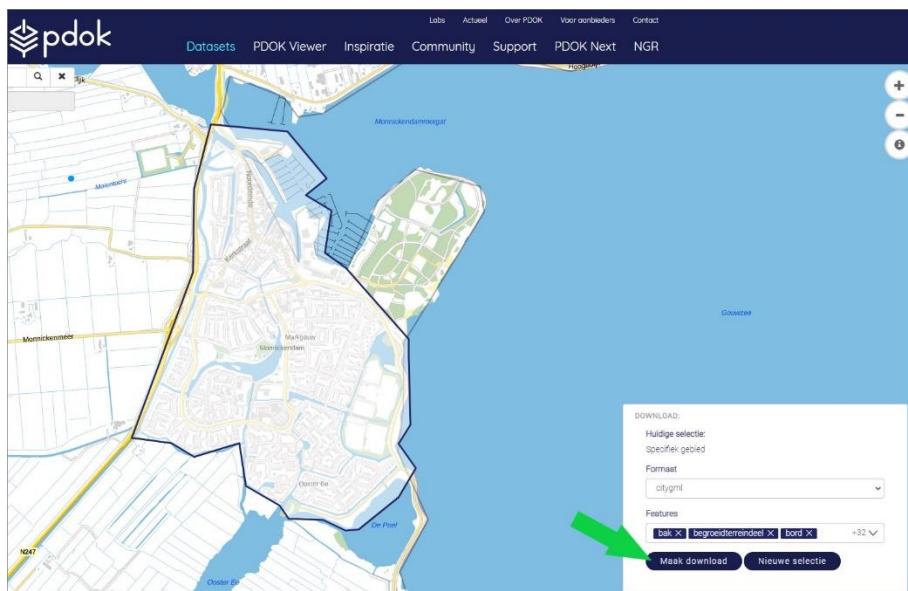
A screenshot of the PDOK Download Viewer search results page for 'bgt'. The search bar at the top contains 'bgt'. Below it, the text '42 resultaten gevonden' is displayed. The results are presented in a list format with several items:

- Zien waar de BGT gevuld is?**
- Slotbijeenkomsten BGT-transitie**
- Wijziging webservices terugmeldingen**
Op 15 april zijn de terugmeldingen webservices (WMS, WFS) van de BAG, **BGT** en BRT vernieuwd.
- Gewijzigd downloadscherm BGT**
PDOK heeft de techniek achter het BGT-downloadscherm enigszins aangepast.
- Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)**
De Basisregistratie Grootchalige Topografie (**BGT**) is dé gedetailleerde grootschalige basiskaart (digitale kaart) van Nederland.
- Nieuwe productieomgeving voor BGT-downloads**
Op 2 juni 2020 gaat de **BGT** over op een vernieuwde productieomgeving voor de downloads.

Selecteer “Downloads” en “link”. De BGT Download API wordt gestart.

The screenshot shows the pdok website interface. At the top, there's a header with the pdok logo and a 'kadaster' logo. Below the header, the title 'Dataset: Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT)' is displayed, along with a brief description: 'De Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) is dé gedetailleerde grootschalige basiskaart (digitale kaart) van heel Nederland.' The main content area has tabs for 'Introductie', 'Geo Services', and 'Downloads'. The 'Downloads' tab is highlighted with a green circle. Below it, the heading 'Downloads' is shown, followed by a sub-section titled 'BGT-data downloaden'. This section contains a link 'Via deze link kunt u de BGT downloaden, of gebruik de BGT-API. Heeft u vragen over de BGT kijk eerst op de FAQ of op het Geoforum.' To the right of this text is a 'DOWNLOAD:' panel with a 'Maak download' button, which is also highlighted with a green arrow.

Selecteer met een polygoon het gebied voor de BGT-inlooptool. Kies dan onder Formaat “GMLLight” en download alle standaard aangevinkte lagen (alles behalve plaatsbepalingspunten). Klik vervolgens op “maak download”.

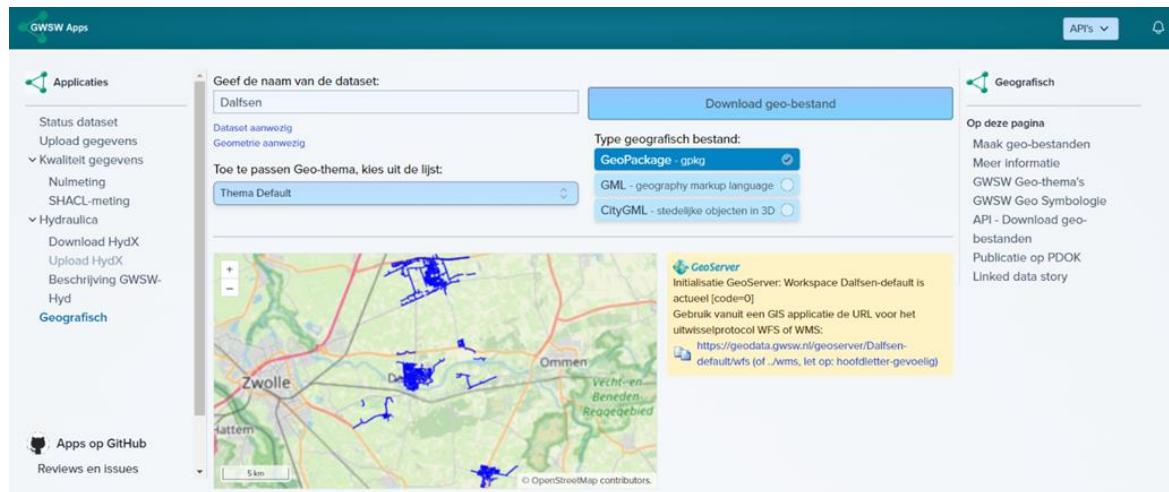
De geselecteerde BGT kan je vooraf controleren. Dit is voor het draaien van de BGT-inlooptool niet een noodzakelijke stap.

2.2 GWSW-data ophalen

Via de GWSW-server van Stichting RIONED is de dataset van de riolering te downloaden in de gestandaardiseerde vorm die nodig is voor de BGT-inlooptool. [Let op: Nog niet alle gemeenten hebben hun data geüpload op de GWSW-server. Zie het kader hieronder.]

Ga naar https://apps.gwsw.nl/item_geo?dataset=.

Voer bij ‘geef de naam van de dataset’ de gewenste gemeentenaam in. Kies bij ‘type geografisch bestand’ GeoPackage, klik vervolgens op “download geo-bestand”.

⚠ Let op: Nog niet alle gemeenten hebben hun data geüpload op de GWSW-server.

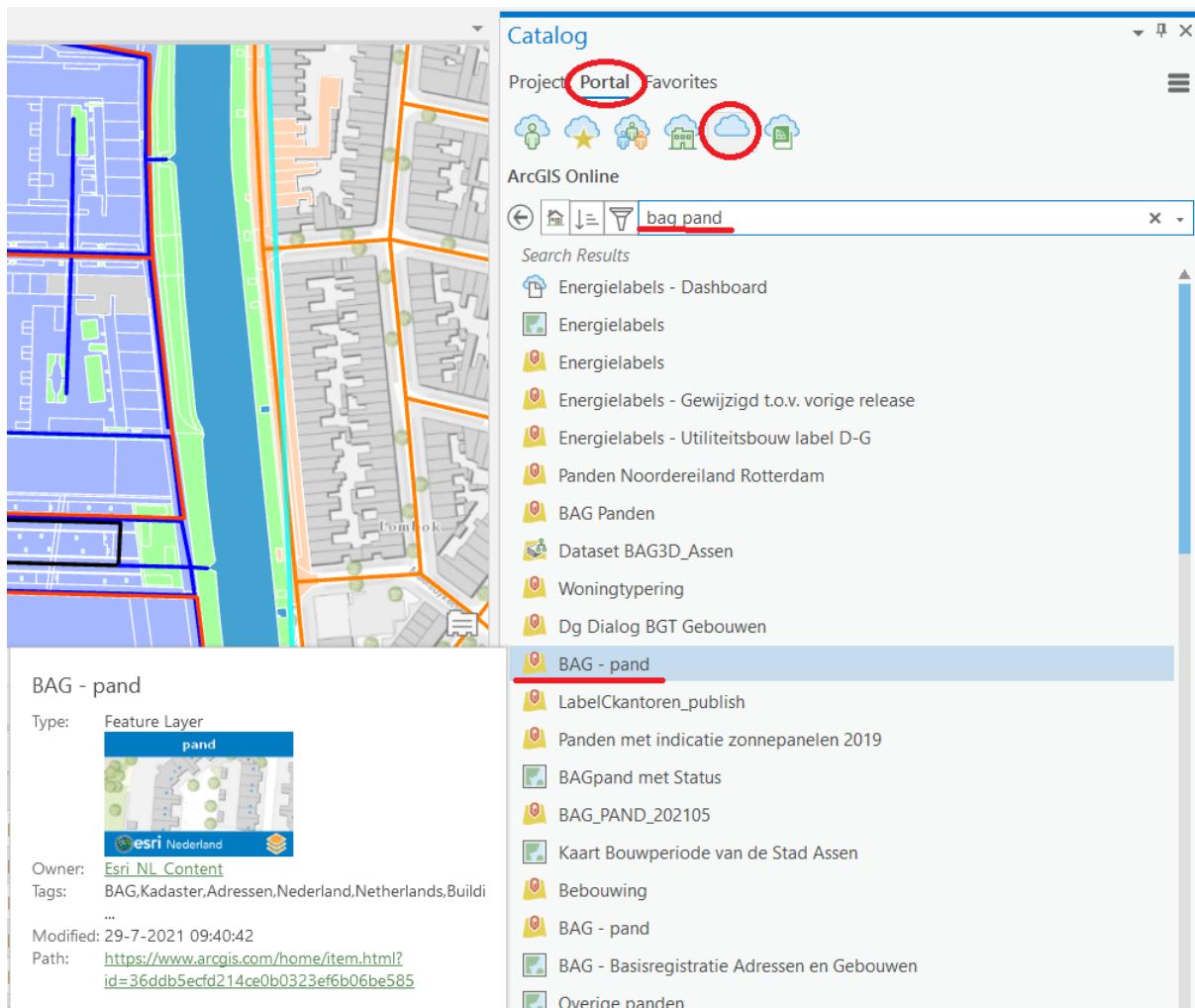
Gemeenten kunnen via https://apps.gwsw.nl/item_upload hun data in het GWSW-formaat (OroX) uploaden naar de GWSW-server.

Een gemeente kan daartoe een werkmap en een uploadsleutel op de GWSW-server opvragen via gwsw@rioned.org. Indien nodig kunt u de ondersteuning in te schakelen van een GWSW-adviseur (<https://www.riool.net/applicaties/gegevenswoordenboek-stedelijk-water/gwsw-ondersteuning-beschikbaar>) om uw dataset conform het GWSW te maken, te uploaden en te valideren via de GWSW-nulmeting.

Zodra de rioleringdataset op de GWSW-server staat, kunnen naast de BGT-inlooptool ook andere toepassingen soepel van die data gebruik maken, waaronder hydraulische rekensoftware, gemaalbeheersystemen, GIS-applicaties en publicatie als open data via PDOK.

2.3 BAG-data ophalen

Ga in de “Catalog” naar “Portal” en dan naar “ArcGIS Online” (het wolkje). Zoek dan naar BAG pand en kies voor BAG – pand van Esri NL Content.

- 1) Maak een nieuwe gdb aan voor de BAG panden
- 2) Clip op basis van het projectgebied de BAG panden en sla dit op in een nieuwe gdb
- 3) Maak een gpkg aan met de “Create SQLite Database”
- 4) Importeer de BAG panden uit de gdb naar de aangemaakte gpkg

2.4 Testdata

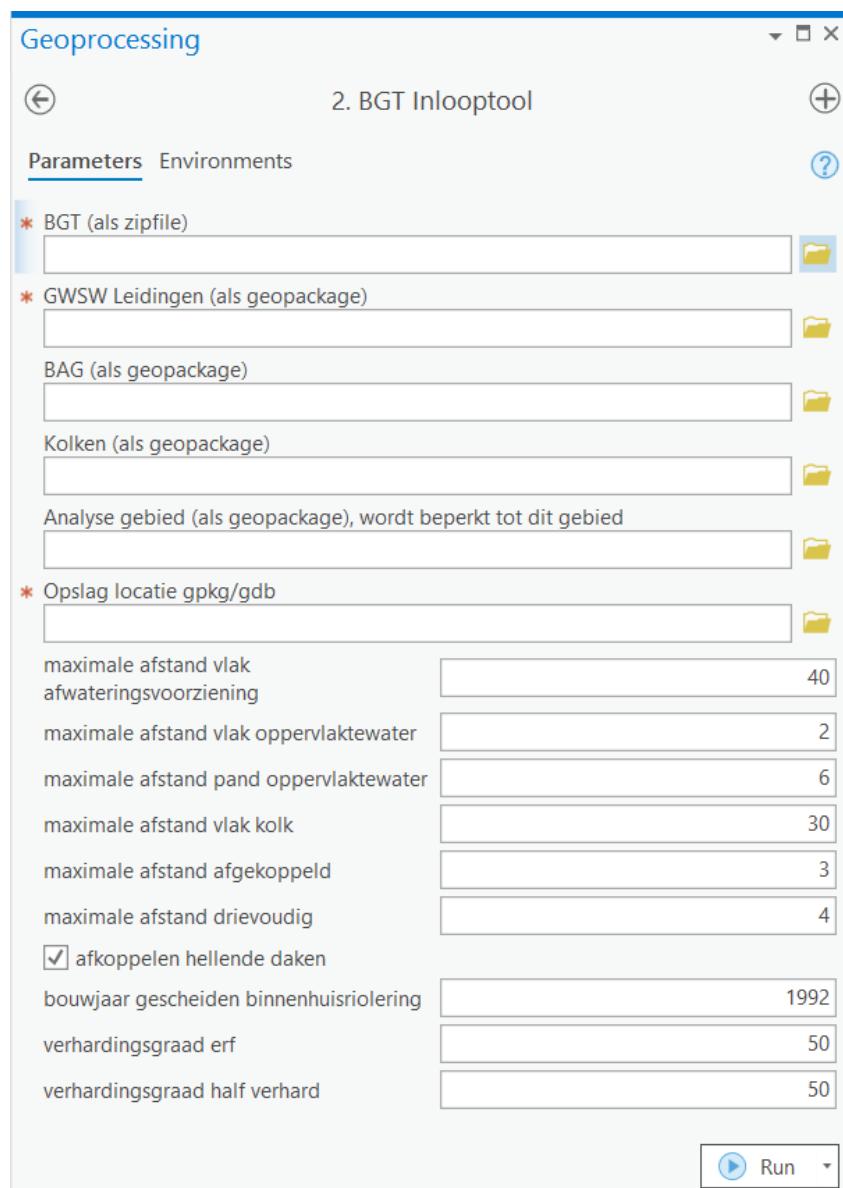
Indien niet alle bovenstaande data vorhanden zijn, kan ook gebruik worden gemaakt van de testdata. Die is te downloaden vanaf:<https://github.com/nens/bgt-inlooptool/tree/master/test-data>

3 BGT-inloopTool draaien

Start de BGT-inloopTool door in de BGT-inloopToolbox op “BGT-inloopTool” te drukken. U bent dan verplicht de naam van het BGT-bestand, de naam van de GWSW-rioleringsdataset en de opslaglocatie in te vullen. Het BAG bestand, het kolkenbestand en een interessegebied (een polygon van het gebied waarop u specifiek wilt inzoomen) zijn optioneel.

Let op, bij gebruik van kolken is het vereist een .shp bestand te gebruiken.

Vul deze parameters met de juiste input voor het gebied. Ook de instellingen zijn aan te passen. Indien u extra informatie wilt opvragen, kunt u de informatieknop naast elke parameter gebruiken.

3.1 Instellingen BGT-inlooptool

De BGT-inlooptool maakt bij de start onderscheid in niet-aangesloten (met name onverhard) en aangesloten vlakken. De typeringen “begroeid terreindeel”, “waterdeel”, “ondersteunend waterdeel” en “overbruggingsdeel” vallen doorgaans onder niet-aangesloten oppervlakken. Aangesloten vlakken zijn doorgaans vlakken met verhardingstype “gesloten verharding”, “open verharding”, “half verhard” en panden en bouwwerken die in de nabijheid van een hemelwaterontvangende voorziening liggen. Onderstaand wordt omschreven hoe de instellingen grotendeels werken. In Bijlage Stroomdiagram is de volledige beslisboom opgenomen.

Maximale afstand afwateringsvoorziening

Afstand (m) van een “vlak” tot een hemelwaterontvangende voorziening (meestal riolering). Is de afstand van het vlak tot een voorziening groter dan de ingevulde maximumafstand, dan wordt het vlak als niet-aangesloten beschouwd.

Maximale afstand verhardingsvlak tot oppervlaktewater

Afstand (m) van een “vlak” [niet zijnde pand of bouwwerk] tot oppervlaktewater. Is de afstand van het vlak tot het oppervlaktewater kleiner dan ingevuld, dan loost het vlak op oppervlaktewater.

Maximale afstand pand tot oppervlaktewater

Afstand (m) van een “vlak” (pand/bouwwerk) tot oppervlaktewater. Is de afstand van het pand tot het oppervlaktewater kleiner dan ingevuld, dan loost het pand op oppervlaktewater.

Maximale afstand verhardingsvlak tot kolk

Als het vlak verder afligt van een kolk dan deze maximale afstand, dan is het vlak “niet-aangesloten”.

Maximale afstand afgekoppeld stelsel

Het verschil in afstand tussen a) het vlak tot de gemengde buis en b) het vlak tot de HWA-buis. Indien dit verschil groter is en gemengd dichter bij het vlak ligt, watert het vlak af op gemengd.

Maximale afstand drievoudig stelsel

Hemelwater afkomstig van daken wordt als schoon beschouwd. Dit water gaat direct zonder zuiveringsstap naar het oppervlaktewater. Hemelwater afkomstig van verharding/wegen is ‘vervuild’; dit wordt ingezameld in een stelsel met zuiveringsstap (VGS of hemelwaterriool met bijvoorbeeld helofytenfilter of een stelsel waar nog een zuiveringsstap kan worden ingebouwd). Dit stelseltype komt niet veel voor. We zien deze stelsels met name op bedrijventerreinen, industrieterreinen en/of drukke verkeersaders aangelegd tussen eind jaren negentig en ongeveer 2005.

Verhardingsgraad erf

Dit percentage van tuinen of grond rondom gebouwen wordt meegerekend als aangesloten verhard oppervlak.

Verhardingsgraad half-verhard

Dit percentage van half-verharde wegen (b.v. schelpenpad) wordt meegerekend als aangesloten verhard oppervlak.

Afkoppelen (hellende) daken

Rekening houden met afgekoppelde daken. Indien niet aangevinkt gaat de tool ervan uit dat het dak sowieso is afgekoppeld van gemengd [indien gemengd en HWA voldoen aan “Maximale afstand afgekoppeld stelsel”]. Indien aangevinkt gaat de tool verder kijken naar het bouwjaar van het pand. Oude panden (gebouwd vóór opgegeven bouwjaar) gaan naar 100% gemengd. Nieuwe panden worden behandeld als volledig afgekoppeld van het gemengde riool.

Bouwjaar gescheiden binnenhuisriolering

Het jaartal vanaf wanneer de meeste woningen gescheiden riolering aanbieden. Deze gegevens haalt de tool uit de BAG. Deze optie bepaalt bij afkoppelen of het pand niet, voor de helft of volledig wordt behandeld als afgekoppeld. Dit gebeurt zodra er naast het gemengde riool ook een ander hemelwaterontvangende voorziening binnen X meter van het gemengde riool aanwezig is.

3.2 Resultaat BGT-inlooptool

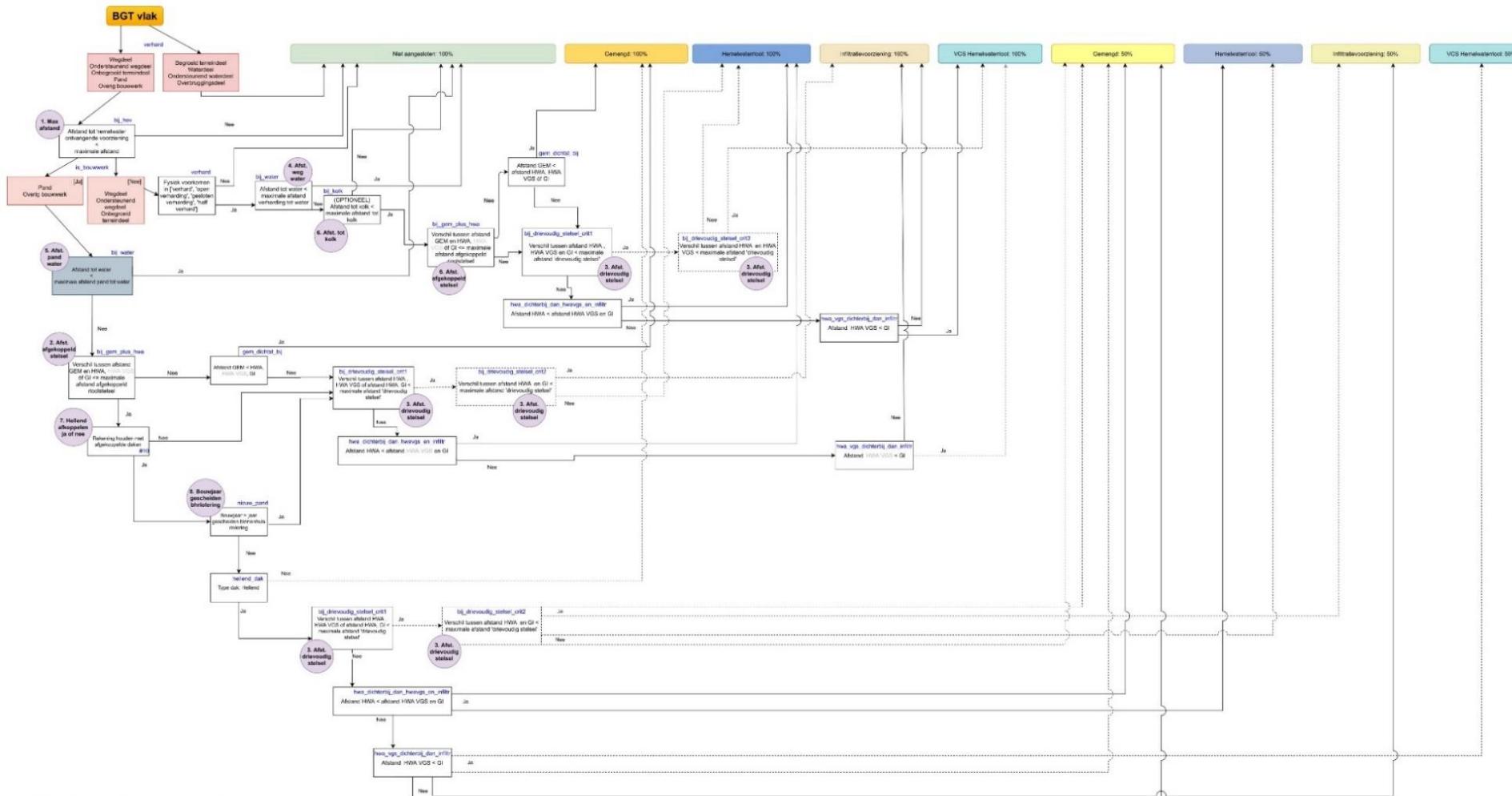
Onderstaand is een voorbeeld weergegeven van het resultaat van de BGT-inlooptool.

Onderstaand is de attributentabel van het resultaat van de BGT-inlooptool weergegeven. De vlakken hebben een unieke code van de BGT meegekregen (bgt_identificatie) zodat de link met de BGT mogelijk is. Daarnaast is elk vlak in percentages (0%, 50% of 100%) verdeeld over vijf categorieën (conform de nieuwe standaard inlooptabel).

Field:	Add	Calculate	Selection:	Select By Attributes	Zoom To	Switch	Clear	Delete	Copy	
OBJECTID *	Shape *	id	bgt_identificatie	gemengd_riool	hemelwaterriool	vgs_hemelwaterriool	vuilwaterriool	infiltratievoorziening	open_water	maaiveld
1	Polygon	84	G0398.3f63c1a6e6464...	0	0	0	0	0	0	100
2	Polygon	95	G0398.17b642ce76704...	0	0	0	0	0	0	100
3	Polygon	96	G0398.27ef82f6e4354...	0	0	0	0	0	0	100
4	Polygon	97	G0398.7229caf9a0b34...	0	0	0	0	0	0	100
5	Polygon	98	G0398.ef2c149da2064...	0	0	0	0	0	0	100
6	Polygon	108	G0398.017eaaa778054...	100	0	0	0	0	0	0
7	Polygon	110	G0398.05ea4385685f4...	0	100	0	0	0	0	0
8	Polygon	112	G0398.2253cb0817614...	0	100	0	0	0	0	0
9	Polygon	113	G0398.225fc15aeb1d4...	100	0	0	0	0	0	0
10	Polygon	114	G0398.24fb930abc824...	0	100	0	0	0	0	0
11	Polygon	115	G0398.263b87ad0b99...	0	100	0	0	0	0	0
12	Polygon	116	G0398.33b57f91ea264...	0	100	0	0	0	0	0
13	Polygon	117	G0398.3487f391e7e34...	0	100	0	0	0	0	0
14	Polygon	118	G0398.3fd4bb5726b5...	0	100	0	0	0	0	0
15	Polygon	121	G0398.5b3dbf037c234...	0	100	0	0	0	0	0
16	Polygon	122	G0398.5bac54d7c277...	0	100	0	0	0	0	0
17	Polygon	123	G0398.5c043ec5446a4...	0	100	0	0	0	0	0
18	Polygon	124	G0398.628321a423674...	100	0	0	0	0	0	0

Bijlage Stroomdiagram

Stroomdiagram BGT tool afwateringskenmerken

Dit stroomdiagram toont de wijze waarop afwateringskenmerken worden toegewezen aan RGT-schalen.

De toegevoegde kenmerken zijn gebaseerd op de voorkeur voor verharding en de bodem die de bodem is.

1. Maximaal afstand tussen BGT-vloer en hemelwater onvoldoende voorziening. Op dit moment worden de volgende objecten hier toe gerekend:
- Geregenpool, hemelwaterzone, geactiveerde infiltratiezone (DT, CT, T), oppervlaktewater, standaardbeekje, AF materieel.
2. Maximaal afstand ter bepaling of het afgekoppelde stelsel leert. Standaardbeekje: 3 meter.
3. Maximaal afstand tot water of het niet-drijvend stelsel leert, z.e.a. conform bekend en teruggevende waarde en begin voorverhardingseigenschap.
4. Maximaal afstand tot water van verharding en het oppervlaktewater dat vink van het oppervlaktewater wordt toegewezen.
5. Maximaal afstand tussen een verharding en het oppervlaktewater dat vink van het oppervlaktewater wordt toegewezen.
6. Maximaal afstand tot water van verharding en een soek waarmee het vink wordt toegewezen aan een hemelwater onvoldoende voorziening.
7. Maximaal afstand tot water van verharding en een soek waarmee het vink wordt toegewezen aan een hemelwater onvoldoende voorziening.
8. Er dien te worden aangegeven of (halfelijk) daksel of een niet-drijvend afgekoppelde stelsel leert. Standaardbeekje: ja, en/of afgekoppeld.
9. De bodem is gebaseerd op de bodem die de bodem is.
10. De bodem is gebaseerd op de bodem die de bodem is.

De toegevoegde voorkeur moet worden opgetekend.

1. Maximaal afstand tot water van verharding en het oppervlaktewater dat vink van het oppervlaktewater wordt toegewezen.
2. Bouwjaar gescheiden afvoerleiding Topografie (BGT).
3. Bouwjaar gescheiden afvoerleiding Bouwjaar gescheiden afvoerleiding (BAG).
4. Actieve hoogtestand Heidebrand, Digital Surface Model (AHM), dem.
5. (optionele) Gegevens van lokalen, punten bestaat bijvoorbeeld shapefile (op dit moment nog niet optioneel). Bron van deze GWSW-series: BOR-parker of andere.

Opsteller: John Hering
Datum: 14-06-2020 (versienummer: 1.0 versie in opname)

E-mail: alv.vloer@rivieren.nl

Telfoon: 06-2087395

Verklaring hemelwater inzamelende voorzieningen:

Water oppervlakte:

Gem. Gemengd pool (<https://data.rivieren.nl/metadata/kennmerken/> / Jef1.5.18Gem.GemengdPool)

HWA: Hemelwaterzone (<https://data.rivieren.nl/metadata/kennmerken/> / Jef1.5.19SoekHemelwaterzone)

GI: DT-koel over GI-mee (Geactiveerde infiltratiezone). (<https://data.rivieren.nl/metadata/kennmerken/> / Jef1.5.18SoekGeactiveerdeInfiltratiezone)

HWA-VGS: Verkoelend grondwater hemelwaterzone (<https://data.rivieren.nl/metadata/kennmerken/> / Jef1.5.18SoekSoekGrondwaterHemelwaterzone)

Algemene opmerkingen:

Merkwaardigheid van het BGT-vloer: de vloer voorverharding dient hemelwater onvoldoende voorziening (oppervlaktewater, maximaal 100% of ander).

Afwateringskenmerken toetsen op basis maximaal afstand (MAX-DIST) voor de huidige plint laag beschrijving getoetst. Reden: Afwateringskenmerken op basis van maximaal afstand worden "soek" in voorval reeds, maar behoeft voor de neerslagintensiteit en de inzamelcapaciteit van nooitsteds (afvoeroppervlakte en oppervlakte) te worden bepaald. De bodem is gebaseerd op de bodem die de bodem is.

Hemelwater neerslag richting de kolk, dit verklaart waarom de kolk er straks niet anders is. Afwateringskenmerken kunnen langer blijven van toepassing omdat neerslag heeft (mogelijk) een beschermeffect waardoor er slunt minder goed aan op de (hoge) maten waar leding stroomt en afwateringskenmerken worden getoetst.

Voor (stuk) heidebrand (afkoeling) is de huidige plint niet mogelijk bruikbaar, maar waarschijnlijk nog steeds niet waardoor.

